

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Россінський Артем Ігорович, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2022 році Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара за спеціальністю «Журналістика», навчається в аспірантурі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України з 2022 р., виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Журналістика».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара МОН України, м. Дніпро, від «30» червня 2026 року № 242 у складі:

голови разової спеціалізованої вченої ради

- **Олени ТКАЧЕНКО**, доктора філологічних наук, професора, професора кафедри масової та міжнародної комунікації Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; рецензентів:

- **Людмили ХОТЮН**, кандидата наук із соціальних комунікацій, завідувача кафедри масової та міжнародної комунікації Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;
- **Оксани ГУДОШНИК**, кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри масової та міжнародної комунікації Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

офіційних опонентів:

- **Мар'яни КІЦИ**, кандидата наук із соціальних комунікацій, доцента, доцента кафедри журналістики та засобів масової комунікації Національного університету «Львівська політехніка»;
- **Володимира ТАРАСЮКА**, кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри журналістики ВНЗ «Ужгородський національний університет»;

на засіданні «02» вересня 2026 року прийняли рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 061 Журналістика Россінському Артему Ігоровичу на підставі публічного захисту дисертації «Соціокомунікаційні технології медіатизації футболу: глобальний контекст і український досвід воєнної доби» за спеціальністю 061 Журналістика.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро.

Науковий керівник: **БАХМЕТЬЄВА Алла Миколаївна**, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара МОН України.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису (наводиться аналіз дисертації щодо дотримання вимог пункту 6 Порядку

присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Дисертація виконана державною мовою із дотриманням вимог до оформлення дисертації, встановлених МОН України. Обсяг основного тексту дисертації відповідає нормам, встановленим освітньо-науковою програмою «Журналістика» за спеціальністю 061 Журналістика Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України. Дослідження полягає у комплексній концептуалізації теоретико-методологічних та практичних засад функціонування медіатизації спорту в екстремальних умовах війни й затяжних криз.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексній концептуалізації теоретико-методологічних та практичних засад функціонування медіатизації спорту в екстремальних умовах війни й затяжних криз. Уперше типологізовано вплив руйнування спортивної інфраструктури на трансформацію моделей медіатизації, через що доведено, що в умовах вимушеної релокації саме цифрові комунікації виступають єдиним засобом збереження інституційної та символічної ідентичності клубів. Нами вперше концептуалізовано безпекові умови спортивних комунікацій та удосконалено періодизацію розвитку футбольних медіа в Україні, що було вище зазначено під час виступу. Уперше розкрито комунікаційний потенціал фанкоїнів: доведено їхню роль як інструменту глибокого залучення аудиторії. А також досліджено вперше комплексно досліджено кейс «УПЛ.ТБ» як феномену воєнного часу.

У дисертаційному дослідженні вдосконалено аналіз аудіовізуального дискурсу, зокрема введено до наукового обігу корпус зі 110 профільних лексем спортивного коментування, а також удосконалено розуміння функціонування ОТТ-ринку та розроблено авторську класифікацію вболівальників, за якою виокремлено 6 груп фанатів – це слугує основою для таргетованих комунікаційних стратегій.

Здобувач має 11 наукових публікації за темою дисертації, з яких 4 статті в наукових фахових виданнях України, 7 тез доповідей на Всеукраїнських науково-практичних конференціях з міжнародною участю, які відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, зокрема:

Публікації, що висвітлюють основні наукові результати дисертації

Статті в наукових фахових виданнях України категорії Б

1. Россінський, А. (2025). Футбольні клуби в Instagram: особливості типології контенту. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, 36(75), №6. Том 2. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.6.2/26> (фахове видання категорії Б).
2. Россінський, А., & Бахметьєва, А. (2025). Сучасна українська футбольна YouTube-влогосфера та її вплив на медіатизацію спорту. Синопис: текст,

контекст, медіа, 31(3), 237–243. <https://doi.org/10.28925/2311-259x.2025.3.12> (фахове видання категорії Б).

3. Россінський, А. (2025). Український спортивний медіаринок в умовах монополії OTT-платформ. *Communications and Communicative Technologies*, (25), 167-173. <https://doi.org/10.15421/292520> (фахове видання категорії Б).

4. Rossinskyi, A., & Bakhmetieva, A. (2023). Фанкоїни в системі глобальних комунікацій між фанатами та спортивними клубами. *Communications and Communicative Technologies*, (23), 64-70. <https://doi.org/10.15421/292309> (фахове видання категорії Б).

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова разової ради – Ткаченко Олена Григорівна, докторка філологічних наук (10.01.01 – українська література), професорка, професорка кафедри масової та міжнародної комунікації Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України. Зауважень немає.

Офіційний опонент – Кіца Мар'яна Олегівна, кандидатка наук із соціальних комунікацій (27.00.06 – прикладні соціально-комунікаційні технології), доцентка, доцентка кафедри журналістики та засобів масової комунікації Національного університету «Львівська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. Попри загалом високий рівень теоретичного опрацювання проблеми, окремі положення потребували б чіткішого розмежування концепцій, які належать до різних наукових традицій. Автор продуктивно використовує системний підхід Н. Лумана для інтерпретації спорту як соціальної системи, поєднуючи його з концепціями медіатизації А. Хеппа, С. Хьярварда та інших дослідників. Водночас окремі формулювання, зокрема щодо прагнення спортивної системи до «спортивного успіху» та її адаптації до медіалогіки, залишають простір для дискусії щодо співвідношення положень системної теорії та сучасних концепцій медіатизації. Чіткіше окреслення меж застосування кожної з теоретичних моделей зробило б концептуальний фундамент дослідження ще більш послідовним.

2. Позитивно оцінюючи прагнення автора інтегрувати безпековий вимір у дослідження медіатизації футболу, слід зазначити, що окремі фрагменти роботи виходять за межі безпосереднього предметного поля спеціальності С7 «Журналістика» (с. 90-94). Зокрема, аналіз механізмів забезпечення безпеки спортивних заходів, діяльності правоохоронних органів та спеціальних служб подекуди набуває самостійного характеру. На нашу думку, більш доцільно було б акцентувати увагу передусім на тому, як безпекові чинники трансформують журналістські практики, цифрові комунікації, медіалогіку спортивних подій та репрезентацію футболу в сучасному інформаційному просторі.

3. Третій розділ дисертації містить ґрунтовний аналіз автора щодо функціонування платформи «УПЛ.ТБ», що є однією з найсильніших складових роботи. Разом із тим використання переважно одного кейсу певною мірою звужує

можливості ширших наукових узагальнень. На нашу думку, використання порівняльного аналізу аналогічних міжнародних моделей спортивного мовлення дало б змогу чіткіше окреслити специфіку українського досвіду, відмежувати його унікальні риси від загальносвітових тенденцій розвитку спортивних медіа та посилити аргументацію окремих авторських висновків.

4. На наш погляд, окремі композиційні рішення могли б бути більш вдалим. Зокрема, значні за обсягом таблиці (наприклад, перелік спортивної лексики українських коментаторів або порівняльні статистичні матеріали третього розділу) доцільніше було б винести до додатків, залишивши в основному тексті лише узагальнення результатів їх аналізу. Крім того, у підрозділі, присвяченому Instagram як комунікаційній платформі, логіка викладу була б більш послідовною за принципом «від загального до конкретного».

Офіційний опонент – Тарасюк Володимир Юрійович, кандидат філологічних наук (10.01.08 – журналістика), доцент, доцент кафедри журналістики ВНЗ «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. До Вступу. Для чіткішого методологічного позиціонування емпіричного матеріалу здобувачеві доцільніше було б чіткіше та суворіше окреслити хронологічні межі дослідження.

2. До Розділу 1. У запропонованій авторській періодизації медіатизації спорту варто було б чіткіше структурувати категоріально-понятійний апарат на термінологічному рівні, оскільки вживані поняття «етап», «період» та безпосередньо «медіатизація» потребують жорсткішого розмежування.

3. До Розділу 2. Наголошуючи на яскравих прикладах соціокомунікаційних технологій, хотілося б побачити глибший аналіз того, як саме працює цей механізм у конкретних футбольних реаліях. Здобувач іноді схиляється до констатації фактів. Наприклад, у таблиці 2.1 «Стандартний порядок дій режисерської групи під час епізоду футбольного матчу» наведено елементи гри, однак бракує критичного аналізу того, наскільки пропонувані рішення є вдалим чи невдалим з погляду медіаефекту.

4. До Розділу 3. В аналізі кейсу «УПЛ-ТБ» автор наводить вагомі статистичні дані (зокрема, що співвідношення інформаційно-аналітичних програм і новин до матчів у прямому ефірі становить 48% до 52%), проте не дає чіткої оцінки: чи є ця пропорція позитивною адекватною тенденцією для воєнного часу, чи вона свідчить про дефіцит якісного аналітичного контенту.

5. До загальних Висновків. Їх було б доцільно розпочати з узагальненого викладу підсумкового теоретичного розуміння вихідних понять – «медіатизація» та «медіатизація футболу», оскільки автор упродовж роботи продемонстрував власний оригінальний підхід до їх трактування.

Рецензент – Хотюн Людмила Валентинівна, кандидатка наук із соціальних комунікацій (27.01.01 – теорія та історія соціальних комунікацій), завідувачка кафедри масової та міжнародної комунікації Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. У підрозділі 2.3.2 (с. 152–162), присвяченому аналізу експертності YouTube-блогерів, потребують чіткішого розмежування професійні стандарти журналістської діяльності та суто аматорський / блогерський контент. В умовах активної інфотейнізації медіапростору стирання меж між цими форматами часто призводить до редукції аналітичної глибини та зниження якості контенту, що варто врахувати для підвищення об'єктивності наукових висновків.

2. У третьому розділі, де автор аналізує діяльність платформи «УПЛ.ТБ» та відзначає низький рівень залучення аудиторії до ко-креації контенту, доцільно ширше розкрити конкретні механізми переходу від односторонньої комунікаційної моделі до інтерактивної. Зокрема, варто деталізувати можливості впровадження таких інструментів, як інтеграція інтерактивних чатів, опитувань або голосувань у реальному часі під час трансляцій, що сприяло б активнішій співтворчості з аудиторією та підвищенню її залученості.

3. Вивчаючи технологічні фінансово-комунікаційні майданчики (фанкоїни), здобувач фокусується на утриманні лояльності аудиторії. Проте поза належною увагою залишилися ризики волатильності криптовалютного ринку та специфіка нормативного регулювання таких цифрових активів в Україні в умовах воєнного стану.

4. У тексті дисертації трапляються поодинокі технічні огріхи, редакційні неточності та повтори у формулюваннях, які, втім, не мають системного характеру та не впливають на практичну цінність результатів дисертації й не заперечують її високу якість.

Рецензент – Гудошник Оксана Василівна, кандидатка філологічних наук (10.01.06 – теорія літератури), доцентка, доцентка кафедри масової та міжнародної комунікації Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. Наукову вагу підрозділу типологічної періодизації (п.1.2, частково 1.3) посилює звернення до витоків вітчизняної спортивної преси. Це стосується, по-перше, різнопрофільності перших видань, як-от «Вісник з гімнастики» (Przewodnik gimnastyczny, Львів, 1881), та широкої європейської новинної палітри львівської «Спортової газети» (1890). По-друге, критично важливою для розуміння генези медіатизації є роль спортивних товариств (зокрема галицького «Сокола») як первинних інституційних суб'єктів. Діяльність таких товариств не лише глобалізувала український спортивний контент, виводячи його в європейський контекст, а й безпосередньо корелювала з процесами національного відродження. Додамо, що постать фундатора української спортивної журналістики К. Гемерлінга може розглядатися як приклад ранньої професіоналізації спортивної журналістики (вагомий приклад медіатизації).

2. Третій розділ містить кейсове дослідження функціонування платформи «УПЛ.ТБ» як приклад соціального телебачення в умовах воєнного стану. Автор слушно висновує, що «медіатизація футболу в Україні в умовах війни набуває ознак централізованої, технологічно опосередкованої та інституційно керованої системи» (с. 255). Водночас у межах наукової дискусії доцільно винести питання

про зумовленість такого вимушеного захисного механізму медіасистеми лише безпековими та специфічними функціональними викликами воєнного часу.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **РОССІНСЬКОМУ** Артему ступінь доктора філософії з галузі знань Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Олена ТКАЧЕНКО